

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΙΕΡΕΩΣ

ΕΥΣΤΑΘΕΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΙΟΥ.

Ἐκ τῆς Κωμοπόλεως
ΠΕΤΡΙΚΑΤΩΝ ΘΗΝΑΙΑΣ.

— x x —

Περὶ τῶν προσενεγχθεισῶν ἔθυικῶν ἐκδουλεύσεων καὶ
ὑλικῶν θυσιῶν τοῦ παρ' ἡμῖν μεγάλου πατριώτου

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΛΕΙΒΑΔΑ.

Ταῦτα πάντα κατέλιπεν ἐν χειρογράφῳ πρὸς δημοσίευσιν ὁ Θεοσεβής καὶ φιλόπατρος Ιερεὺς Εὐστάθιος Παντελίδης, ὁ ἐν βαθεὶ γήρατι τελευταίως ἀποθίωσας καὶ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ θέλησιν σεβόμενοι, παραδίδομεν τὸ χειρόγραφον τοῦτο εἰς τὴν διὰ τοῦ τύπου δημοσιότητα.

« Διάφοροι εἰσὶ βεβαίως οἱ βαθμοὶ τῆς ἀρετῆς, ἀλλ᾽ ἐξ ἀπασῶν τῶν τάξεων τῶν ἐναρέτων καὶ τῶν ἀγίων, οὐδεμίαν ἄλλην τιμᾶ πλειότερον ὁ Θεὸς, ὅσον τὴν τάξιν τῶν μαρτύρων διότι πᾶσαι μὲν πολλοὺς ὑφίστανται τοὺς κόπους καὶ τοὺς ἀγῶνας, ἀλλὰ τῶν μαρτύρων τὰς θλίψεις καὶ τὰς βασάνους φαταζόμενος, φρικιὰ καὶ ἐξίσταται ἐν δδηνηρῷ καθορῷ καταστάσει καὶ ἐν σπαραγμοῖς πάσχουσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἐξ ἄλλου δὲ ἐν τῇ πολυοδύνῳ καταδίκῃ διατελοῦσαν, ἀγίκανος ἐστὶν ἀντέχειν καὶ καταβάλλειν τοὺς δρυμυτάτους πόνους, ἃνευ τῆς θείας ἀρωγῆς ἐφ' ὅπερ ὅρωμεν τοὺς μαρτυρᾶν καθειράων ἀνεγκαμένους χαρμοσύνως θυμομένοις οὐκέπειν απαγερεύειν δεῖς ἔσυτῶν βασάνους. Θείας δύναμις ἐμπνέει τῇ ψυ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΚΗΠΟΝΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

χῇ τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ προσδοκομένου ἀγαθοῦ, διότι μετὰ τὸ μαρτύριον, ὅπερ προθύμως ὑφίσταται καὶ μετὰ τοῦ μικροῦ ποτηρίου τὴν πόσιν ἐπέρχεται ἡ ἀπόλαυσις τοῦ ἀειθαλοῦς τῆς δόξης στεφάνου. Καίτοι χάριν πολλῶν ὑψηλῶν σκοπῶν δύναται νὰ θυσιασθῇ ὁ ἄνθρωπος, οἱ πάντων τῶν ἄλλων ὑπερέχοντες σκοποί, διακρίνουσι δύο τάξεις μαρτύρων, τὰς τῶν θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν τῶν ὑπὲρ πίστεως ἀγωνιζομένων καὶ ὑπὲρ πατρίδος θυομένων, καὶ δύολογούντων τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἐνώπιον τῶν τῆς ἀληθείας διοκτῶν. Οἱ μὲν θρησκευτικοὶ ὑφίστανται τὸν θάνατον τοῦ μαρτυρίου πρὸς θριαμβον τῶν ὑψηλῶν περὶ Θεοῦ ἔαυτῶν ἀρχῶν καὶ πεποιθήσεων. Οἱ ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἐλευθερίας ἀγωνιζόμενοι καὶ χάριν αὐτῶν ἀποστερούμενοι πλούτου, περιουσίας, ἀνέσεων, ἀναπαύσεων, περιφρονοῦντες τῶν ἴσχυρῶν τὰ δῶρα καὶ τὰ ἀξιώματα, οἱ καταλείποντες γυναῖκας καὶ τέκνα καὶ ἐν φυλακαῖς, ἔξορίαις καὶ φρουρήσεις τικόμενοι καὶ καταβασανιζόμενοι δι' ἀνηκούστων στερήσεων, καθόλου τὸν βίον προσφέρουσιν ἔαυτοὺς ἔκουσια θύματα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Συγδιάζονται δὲ ἀμφοτέρων τούτων οἱ ἀγῶνες διαφοροτρόπως καὶ πρὸς ίδιαζοντα τινὰ ἑκάστῳ σκοπὸν καὶ πορείαν τινὰ ίδιαιτέραν καὶ διακεκριμένην κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῶν διαφόρων ἔαυτῶν ἀρχῶν καὶ πεποιθήσεων, ἀλλὰ κατὰ βάθος οὐσιωδῶς τε καὶ κατὰ πνεῦμα συνταυτίζονται, ὅπου θρησκεία καὶ πατρίς μίαν καὶ ἀδιαιρέτον ἀποτελοῦσι δυάδα. Καὶ ἡ θρησκεία ἀποτελεῖ τὴν ἀναγκαῖαν βάσin οἰονεὶ ἀκράδαντον θέμεθλον, ἐφ' οὐ στηρίζεται τὸ χοινονικὸν οἰκοδόμημα. Διὸ, ὁ φιλόπατρις προθύμως ἀναδέχεται καὶ μετὰ ἴσου σχεδὸν ζήλου ἐργάζεται τὸν διτὸν τοῦτον ἀγῶνα, ὅστις παρέχει τὸ ἐλατήριόν καὶ τοῦ μετὰ μοναδικοῦ ἡρωϊσμοῦ ἀρξαμένου καὶ περιτωθέντος ἐπταετοῦς ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἔθυ-

κοῦ ἡμῶν ἀγῶνος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1821 μέχρι 1828. Καὶ οἱ δύο οὗτοι ἵεροι σκοποὶ τηροῦσι τὸ ἔθνικὸν τοῦ ἀνθρώπου γόητρον παρέχοντες τὴν μεγαλοψυχίαν, τὴν γεναιότητα, τὴν καρτερίαν, τὴν ὑπομονὴν, ὃν πληρουμένη ἡ ψυχὴ ἀναπτεροῦται πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑψηλῆς τινὸς ἐντολῆς καὶ μεγάλου ἐκπλητιστικοῦ προορισμοῦ, ἀπολαύσουσα οὕτω τιμῆς καὶ εἰρήνης ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ ἐργασίᾳ, καθάπερ φησὶν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν. Ἄλλὰ πότε ἄρα γε ἀξιοῦνται οἱ τοιοῦτοι ἀγωνισταὶ τῆς δόξης, τῆς τιμῆς καὶ τῆς εἰρήνης κατὰ τὸ ἀποστολικὸν ῥῆτον; Ὁταν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐντολῆς αὐτῶν ἐκτιμθῶσι προσηκόντως, εἴτε ζῶντες, εἴτε μετὰ θάνατον. Τότε δικαίως καὶ ἐπαξίως ἀθλοῦντες νομίμως στεφανοῦνται ἐν τῷ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος πολυστόνω ἀγῶνι, ἀπολαμβάνοντες ἡθικῆς τινος ἱκανοποιήσεως, ἀποτελούσης τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἀρετῆς ὡς μισθαποδοσίαν τῶν ἔαυτῶν κόπων καὶ μόχθων, καὶ καθὰ ὄριζει ἡ Εὐαγγελικὴ ῥῆσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὐδεὶς στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. Οὕτω πως δοκιμαζόμενοι ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ καρτερίᾳ, ὑπομονῇ, γεναιότητι, μεγαλοψυχίᾳ καὶ θαρραλεότητι, τὸ καλὸν κατέχουσι πρὸς τὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ῥῆτον «Τὰ πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε.»

Οστις δὲ ἂν ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ ἀποδειλιῶν ἀναχαιτισθῇ ἀπαργούμενος τὰς ίδιας ἔαυτοῦ ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις καὶ ὡς αἰρεσιάρχης δικαίως παρὰ τῶν ὅλων κατακρινόμενος, ἀσύγγνωστος ἀποκαθίσταται, ἀδικαιολόγητος ἀποδείκνυται καὶ ὡς προδότης τῆς τε στέφεις καὶ πατρίδος ἀποκηρύσσεται, ἐλλόγως καὶ νολημοσία κατηγορεῖθεντος ἐπιθλαβῆς, πολέμοις τοῦ ὡς εἰρημούσεο ταῖς ἀγῶνας, ἀποκτῶν τὰς ἀράς συγχρόνων τε καὶ ἐπερχομένων γενεῶν, καθάπερ ἐκ πεῖρας γιγνωσκομένων καὶ τοσαύτας ἐκ τῆς ιστορίας ἔχοντες ἀποδείξεις.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

Τοῖς δὲ μέχρι τέλους ἐμμένουσιν εὔσταθῶς εἰς τὸν ἄγωνα καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐργαζομένοις ὁ Θεός ἀπονέμει δόξαν καὶ οἱ ἀνθρώποι προσφέρουσιν ἔχουσιν τὰς προσηκούσας αὐτοῖς τιμᾶς.

Εις τὴν τάξιν τῶν πολιτικῶν μαρτύρων καὶ θεοί καὶ ἀγωνιστῶν ἀληθῶς ἀνήκει καὶ μεταξὺ τούτων ἐπαξίως καὶ μετὰ διακεκριμένου ζῆλου ἀναδειχθεῖς, ἀνάγεται ὁ μετὰ συμπάσης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ὑπέρ πατρίδος καρτερικῶς ἀγωνισάμενος καὶ ἐν Κυρίῳ ἀπὸ πολλοῦ ἥδη ἀναπαυθεὶς γηραιός πατριώτης Γεράσιμος Λιβαδᾶς. Οὗτος πάντων τῶν ἄλλων ἀρχαιότερος καὶ πρώτος ἀναπετάσας τὴν σημαίαν τῆς ἔθνους ἐλευθερίας ἐπὶ ήμισυ αἰώνα πολεμήσας τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν ἐν Ἐπτανήσω, ως ὁ προορισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γὰ προπαρασκευάσῃ θαρρούντως καὶ μεγαλοψύχως τὸ κατὰ τῆς Εενοχρατείας στάδιον τοῦ ἀγῶνος, περιφρονήσας καρτερικῶς ἀπηνεῖς διογμούς, φυλακίσεις, ἔξορίας καὶ παντοιεδεῖς κακώσεις ἐν φρουρίοις καὶ φυλακαῖς διὰ σειρᾶς ὅλης δεινοπαθημάτων, ὑποστὰς δὲ καὶ ὑλικὰς θυσίας, δημεύσεις καὶ καταστροφὰς μεγάλης περιουσίας, οἵας οὐδεὶς ἄλλος Κεφαλλήν, ἄλλ' οὐδὲ ἐπτανήσιος τηλικαύτας ὑπέστη, ὥν κατέστη ἐντίμου πενίας ὑπόδειγμα καὶ χάριν τῆς ἑνώσεως τῆς Ἐπτανήσου μετὰ τοῦ B. τῆς Ἐλλάδος ὑπέρμαχος, καὶ ὅστις ἡξιώθη νὰ ἴδῃ ἐστεμένους τοὺς ἑαυτοῦ κόπους καὶ μόγθους ἐν τῷ ἀτελευτήτῳ ψηφίσματι τῆς Ἰονίου Βουλῆς, ἣς προϊστάμενος ἐνεργότατον ἔλαβε μέρος καὶ τῆς κατόπιν τῆς τελεσθείσης ἑνώσεως συγκροτηθείσης A'. τῶν Ἑλλήνων ἔθνουσνελεύσεως, ἐργασθεὶς μετὰ τῶν ἄλλων πληρεξουσίων καὶ αὐτὸς ἐκλεχθεὶς πληρεξούσιος πρὸς σύνταξιν καὶ καταριθμὸν τοῦ πολιτευματικοῦ θεσμοῦ τοῦ Συντάγματος, ὃ τανῦν ὑπάγονται ἀμφότεραι αἱ οὕτω πως ὅμοφυλοι καὶ ὅμοεινεῖς χῶραι. Ἐξηκολούθησε δὲ οὕτω μεθ' σλον τὸ βάρος τῶν οἰκογενειακῶν αὐτοῦ περιπετειῶν καὶ τοῦ

γῆρατος ἐθνικῶς ἐργαζόμενος μέχρι τῆς ἐν Βαθεῖ
γῆρατι τελευτῆς αὐτοῦ.

Ιδού ύπόδειγμα χαρακτήρος ἀγωνιστοῦ κατὰ πάντα καὶ ἀπερεγκλίτως ἀκολουθήσαντα τὰς ἀρχὰς ἐκείνας ἐξ ὧν ἐμπινέωνται οἱ μεγάλοι πατριῶται καὶ διατηροῦσι κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῶν ιδίων αὐτῶν πεποιθήσεων τὸ σύμβολον τῆς πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς αὐτῶν πίστεως μετὰ ἀγνότητος αἰσθήματος, καρτεροψυχίας καὶ γενναιοτήτος ἀτε αὐταπαρηγόρεως, ἐξακολουθούντες τὴν ἔξυπηρέτησιν τοῦ ἐν λόγῳ ἀγῶνος ἐκεῖ ὅπου θρησκεία καὶ πατρὶς ἀπ' ἀλλήλων διακεριμένας, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ διαχέωσιν φῶς ὡς τηλαυγεῖς ἀστέρες πρὸς φωτισμὸν, καθοδήγησιν καὶ ἐκπολιτισμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ο Γηγαιός οὗτος πατριώτης κατέλιπεν υἱούς,
τὸν Θρασύβουλον, Ἀνδρέαν, Οθωνα καὶ Παναγιώτην.
Θυγατέρας Ἀγγελικὴν Μαρίαν, Ριγγίναν, Αμαλίαν
καὶ Ἀσπασίαν. Τοὺς υἱούς κατεδίωξεν ἀπηγνῶς ἡ Εε-
νοχρατεία, τὰς θυγατέρας ἐπίεσεν σειρὰ δυστυχιῶν
καὶ στερήσεων, ὑπομείνασαι ἐν ταύταις καρτερικῶς
καὶ μεγαλοφύχως.

Τὰς μεγάλας αὐτοῦ ὑπηρεσίας ἀνεγγώρισεν ὁμοφώνως ή πρώτη μετὰ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν Βουλὴ, ητὶς εὐγνωμονοῦσα βαθέως πρὸς τὸν ἄνδρα ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ βουλευτοῦ Α. Κουμουνδούρου, παραστήσαντος τοὺς ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως ἀγῶνας τοῦ βουλευτοῦ Γ. Αειθαδᾶ, τὴν ἐκ τῶν καταδρομῶν τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας ἀπώλειαν τῆς μεγάλης περιουσίας του καὶ τὴν ἐντεῦθεν πενίαν του συνέστησεν ὁμοφώνως εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον περὶ ἀπονομῆς ἀναλόγου συντάξεως εἰς αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου Ταμείου.

ΙΑΚΩΒΑΤΣΟΥ Κυβέρνησις εἰσέτι ὀλίγωρει πρὸς τὴν οἰκοδομὴν
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΦΑΡΑΓΓΑΙΟΥ πρωταθλητοῦ μας.
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΩΝ Αναμφίβολον ὅτι οἱ ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐνώπιος σεως τῶν γῆσων ἀγωνιστάμενοι, ἀπέβλεψαν εἰς ἀληθινόν.

Θέσι μέλλον εύημερίας ἐν γένει τοῦ λαοῦ, ἐφάμιλλον τῶν εὐημερούντων κρατῶν τῆς τε ἑσπερίας καὶ ἀνατολῆς, διόπερ καὶ ὁ Παντοδύναμος Θεὸς τὰς ἱερὰς τούτων ἄρχας καὶ προσπαθείας πάντων τῶν ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον φυλακισθέντων, ἔξορισθέντων καὶ κακοποιηθέντων ριζοσπαστῶν, ἔξοχῶν τε καὶ πόλεων τῆς πατρίδος ηὔλογησεν καὶ ἐπετελέσθη τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον τῆς ἐνώσεως ἐκ τῆς ὅποιας ἔμελλον νὰ ἀναπτυχθῶσιν ἀπειράριθμα καλὰ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ εἰς πάσας τὰς Ἑλληνικὰς Ἐπαρχίας, τὰ ὅποια καὶ τὰς ὑπὸ τὴν δουλείαν εύρισκομένας νὰ ἐλκύσωσιν καὶ παρ' ἡμῶν βοηθούμεναι πρὸς ἐνωσιν καὶ τούτων ταχυτέραν. Πλὴν ἔκτοτε τὰ αἰσιώς οἰωνιζόμενα καλὰ, φθονήσας κακὸς δαιμῶν ἀναφανεῖς ἐνέσπειρεν πανταχοῦ τὰ διαβολικὰ ἀντίθετα μέσα, δηλητηριάσας τὰς καρδίας μεταξὺ τῶν πολιτῶν πρὸς ματαίωσιν τοῦ προναγγελομένου πρωτοτύπου βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ οὕτως εἰπεῖν ζῶμεν ἐν κακοδιοκήσει καὶ ἀθλιότητι διὰ τοῦ τις πρώτος νὰ ἄρχῃ τὶς δεύτερος ἐξ ὧν ἐγεννήθησαν τόσα κακὰ ὅσα ἀδύνατον νὰ ἐπαριθμηθῶσιν καὶ δι' ὧν καταπολεμήθη ἡ Ἑλληνικὴ πρόοδος καὶ εύημερία.

Σὲ ἀγνὲ πατριῶτα Γεράσιμε Λειβαδᾶ παρηκολούθησα ὡσπερ μαθητῆς, διδαχθεὶς ἐπὶ πολλοὺς χρόνους ὑπὸ τῆς διδασκαλίας τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν σου καθάπερ πολλοὶ ἔγκριτοι τῶν χωρίων τοῦ δῆμου μας, ὑπὲρ ὧν κάγὼ καταδιωχθεὶς εἰς πολλὰς περιστάσεις δὲν ἐπτοήθην, ἀλλ' ἔσχον τὴν εἰκόνα τῆς καρτερίας καὶ μεγαλοψυχίας ἐπὶ τῶν ἀπειρων καταδειώξεών σου, ως ἐνθάρρυμα.

Σὺ ὑπέστης θυτίας, ἀγῶνας, παθητικά, ὑστερήσεις τὰς ὅποιας ἐκάλυψας τὰ ιδιαί τέχνα σου ὑπέρ τῆς πατρίδος καὶ ἐλευθερίας ὥπως μάρτιος αὐτῆς ἀναπτύξῃς στάδιον εὐημερίας καὶ μορφώσεως εἰς τὸν λαὸν διὸ ἡγάπησας μεθ' ἀληθοῦς καρδίας καὶ ἀφοσιώσεως.

Πάντες δὲ ἡμεῖς οἱ δημόται Θηγαίας ἐπερόμεθα εἰς τὸν συμπολίτην τοῦ Δήμου μας ὅτι σὺν Θεῷ μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων σου ἀγαδείχθης πρωταθλητῆς καὶ ἐλευθερωτῆς τῆς πατρίδος.

Τὴν διατριβὴν ταύτην ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ Οανάτου ἀφῆκε εἰς χείρας μας, πρὶν ἡδη δημοσιεύση αὐτὴν κατελήφθη ὑπὸ τῆς νόσου συνέστησεν δὲ ἔκτοτε πρὸς ἡμᾶς τὴν τύπωσιν ταύτην ἣν εὔκοληθέντες σήμερον δημοσιεύομεν.

Ἄργοςτόλιον τὴν 4 Ιουλίου 1893.

Ο Ιερεὺς

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΙΟΣ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ, ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ
ΑΙΓΑΙΟ ΦΙΛΙΟ ΕΛΛΑΣ 2.911 0023

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ